

CONSTANS SACERDOS.

CONSTANTIS SACERDOTIS

TRACTATUS DE PASSIONE B. EMMERAMI MARTYRIS.

(Ex Pez, Anecdolorum Bibliotheca.)

Cum sacrosanctæ religionis virtus, jam inde ab origine sui per dilectionem operata, exercitatis per eam sensibus in sanctis ac Deo complacitis viris pacatissimos semper justitiæ fructus propagaret: præcipue tamen beatorum martyrum Christi est celebrata agonibus, et gloriosis magnificata triumphis. Sed utriusque dilectionis fervore per omnium fidelium corda flagrantius rutilante, cum multiplicium gemina propagationum vlgoris sui rectitudine ineluctabiliter connixa dilataret: tum superni regis tirocinio militantium, et contemptu mundi gloriantium mentes divinæ charitatis ardor longe incomparabiliter ignivit; et in ejus desiderium præ cæteris omnibus singulariter inflammavit. Illi enim Domino, amoris affectu, propinquius cohæserunt, qui ei simili facti sunt acerbitate passionis. Necesse est enim ut charitatis vinculo se fortius illi colligaverint pro quo sibi neque ad effusionem sanguinis pepercerint. Hujus intuitu sordent terrestria, affectantur cœlestia; vile est omne quod transit, pretiosum quod manet. Cujus adipiscendi gratia in fine carnifex rogatur, ut laniet; lortor, ne parcat; spiculator, ut feriat. Hoc solo contenti, corpus et animam expendere sunt parati. Cujus charitatis igne Apostolus flagrans, correpto certaminis campo, tripudiabiliter exsultavit, dicens: *Ego non solum alligari, sed et mori paratus sum pro nomine Domini Jesu. Nec facio animam meam pretiosorem quam me. Cui etiam vivere Christus erat et mori lucrum.*

Hi ergo promptissimi passionum Christi sectatores, et usque ad mortem amatores; hi, inquam, fortissimi athletæ, bellorum cœlestium præsules, sancti Petri apostoli sententia informati, dicentis: *Charissimi, Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum, ut sequamini vestigia ejus*, spiritualibus armis præmuniti, omni mundana cupiditate expediti, militari disciplina callentes, ante bellum et in bello cuncta experti, stadium sævientis mundi occupantes, ad buccinam evangelicæ præceptionis intenti hostem provocabant; perduellionum audaciam incitabant: excitos terruerunt, pulsatos obtriverunt. Ad extremum ipsi victoriarum gloria ducti, mole vincendi oppetierunt; et ad Regem suum, quo spectatore et adjutore pugnarunt, perenni gloria donati pervene-

runt. Illi quondam æstimatione hominum miseri, quorum causa judicata est ut impii, gaudiis nunc conjuncti æternis, similes facti sunt Angelis Dei.

In quo excellentissimo genere vincendi beatus martyr Emmerammus, cujus hodie passionis, vel natalis dies cum lætabunda solemnitate illuxit, quam gloriosa polleat dignitate, si parum est terrenis propectibus credere, cœlestium virtutum astractionibus approbetur. Quæ tanto uberius fideli cuique elucet, quanto fidem quæ in ejus pectore flagrabat, ex animo conceperit et opere comprobaverit.

Hic enim per omnium merita graduum, pontificatus honore promotus, et legum Domini perditus pernoxque scrutator, eodemque ferventissimo, quo diximus, divinitatis igne succensus, martyrii palmam toto mentis desiderio suspirabat, Salomone suadente, in æmulationem adductus, carnes suas pro amore Christi expendere; ut qui ad magnam sederat mensam, ipse quoque talia meminere præparare. Evangelica etiam voce admonitus, *Majorem charitatem nemo habet, quam ut animam suam ponat quis pro amicis suis*: hoc beneficium Redemptori, quantum in se fuit; rependere volens, anxio fluctu animi, nec sine magnarum rerum molitione in hoc urgebatur.

Natali denique solo patiendi materiam sibi denegante, collectis viribus hostem idololatram cultor veritatis quæsiturus egreditur, antiqui patriarchæ per hoc imitatus exemplum, cui divino præceptum est oraculo: *Exi de terra tua, et de cognatione tua: et veni in terram quam monstravero tibi*. Hoc curriculo divini prælii præpotens bellator intentus, sic cœlesti moderamine coercitus, necessario desedit, quo minime decrevit: nec ergo progreditur, quo coronæ cupido nitebatur. Dissimili causa parilem quidem martyrii, quem sitiebat, adeptus est honorem.

Nacta vero occasione illud Salomonis dictum implendi: *Eripe eos qui ducuntur ad mortem*, cum aut illud mandatum exsequeretur, aut reus in peccatis moreretur: totus in viscera compassionis effusus, et in hoc vere Domini sui imitator effectus, qui aliena peccata transtulit in corpore suo super lignum, miserorum supplicia, quæ pavebant, ipse sustinuit: et crucem Domini per fœdi criminis opprobrium, quod

in stuprum prolapsi admiserant, venerabilis sacerdos **A** est. In ipso etiam sexu, scilicet artubus in illo non pudendis, inconsiderata ferocitas perversa, proh dolor: exercuit judicia.

Quid fratres mei? quod factum huic simile unquam vidisti? Quam gloriam huic martyri et sacerdoti æquiparandam putatis? Elias et Joannes adulteria regum conjugum castigantes, ambo levantur in cœlum; ille per currum, iste per martyrium. Sed hos nimirum levior conditio, minor necessitas urgebat. Nam nec inter stultos quidem desunt, qui multo honestiorem putent causam increpiti, quam admissi incestus. Uterque illorum pro veritate a libidinis tantum appetebatur: hic autem violatoribus dans facultatem in se transferendi facinoris, uno solum presbytero innocentiae suæ inter mortales teste relicto, elegit suam potius vitam profana ad tempus suspicione commaculati, a Deo autem secretorum conscio, quo ipse vellet ordine, purgandam: quam noxiorum vitam per diversa tormentorum generum finire.

Recolens enim Dominum dicentem: *Nolo mortem peccatoris, sed ut convertatur et vivat*, peccantes sibi confessos ad correctionem reservavit: et se ipsum pro eorum mortibus gratissimam Deo hostiam immolari permisit. Irruit super eum funestus lictor, Satanæ ferali percitus rabie; sanctumque Dei antistitem, innocui comitatus fuga desertum abstrahit, juxta quod scriptum est: *Percutiam pastorem, et dispergentur oves gregis*.

Hic ad libitum crudelis belluæ, sacratissimæ Deo hostiæ aries electus toto corpore laniatur.

Ora, manusque ambas, populataque tempora raptis Auribus, et truncas miserando vulnere nares:

Cerebrum quoque lumine sapientiæ semper irradiatum oculorum luce privarunt; cum illi interior acies animi etiam mundano sole vibrantior, indefectiva status sui claritate lucret. Linguam quoque cœlestis oraculi ministram, ex invisibili fontis arcano, juxta quod ratio censuerat, nova proferentem et vetera, de sancti oris camera pestifer chirurgus radicitus evellit. Insanus furor, nusquam pertractans, quia *labia sacerdotis custodiunt scientiam; et legem requirent ex ore ejus, quia Angelus Domini exercituum*

B Sit igitur Roma celebris Laurentio, Hierusalem Stephano inclyta, Carthago nobilis Cypriano, Smyrna Polycarpo, Hispania illustris Cucuphate magno: nostra autem Ratispona mirifice in sacerdote et martyre suo gaudeat Emmerammo; non minus gratiæ beneficium ab hoc sperans patrono quam et earum quælibet a suo indulgentissimo parente.

Referimus ergo tibi grates in honorem Divinitatis, o terque quaterque felix et beatissime præsul, cœlo terræque honorabilis: cujus inter omnes martyres causa exstitit singularis, omni pœna molestior, omni exquisita tortione crudelior. Non enim pœna martyrem facit, sed causa. Hæc tibi nec Stephani sanguinem, nec Laurentii flammam, neque rogam Polycarpi, non Thebææ legionis triumphum, non denique omnium athletarum Christi certamina prætulit. Toties enim a Rege tuo es coronatus in cœlis, quoties in tuo sanctissimo corpore membrorum mutilatus es truncatione. Cujus in humilitate sublatus est iudicium, qui sævientem tyrannum placidæ ovis instar pertulisti; carnificum iras quietissima patientia tolerasti. Tibi ergo, sanctissime præsul, assistentes, et in hac die sacratissimæ passionis tuæ utcunque laudum vota humili servitio persolventes, cœlestis dono benedictionis invisere digneris; tuorum peccata excusans, et vitæ nostræ moderamen apud ipsum misericordiæ fontem assidua intercessione disponens

C

GARNERIUS ABBAS.

^a LEGATIO AD REGEM AISTULPHUM.

(Morin, *Histoire de l'origine et des progrès de la souveraineté temporelle des papes.*)

Le pape Etienne III, pressé plus vivement que jamais par le roi des Lombards, n'avait plus d'espérance qu'en la valeur et en la piété des Français. Il écrivit donc, au commencement de ces nouveaux

troubles, au roi Pepin et à ses enfants, pour les avertir de la perte d'Aistulphe, leur exposer les outrages qu'il faisait tous les jours aux Romains, et pour les supplier principalement de le contraindre

* Morinus Gallicanam versionem tantum nobis servavit orationis Garnerii abbatis ad regem Aistulphum, nec de fonte ex quo hanc orationem exceperat men-

tionem fecit. Illam igitur in idiomate eodem ac Morinus recudendam putavimus.